

Z.K. SLABÝ

P o h á d k a o d v o u 6

Pro dva živé herce

a mnoho plošných loutek a rekvizit

upravila Hana B u d í n s k á

Ústřední dům lidové umělecké tvořivosti
Praha 1966

Z. K. S L A B Y

P o h á d k a o d v o u Ů

Pro dva živé herce a mnoho plošných loutek a rekvizit upravila

H a n a B u d í n s k á

Hrají: Alena, Luděk - živí herci
dědeček, auto, první Ů, druhé Ů, hodiny,
B, O, T, Y, /písmena z nápisu/ - plošné loutky

Rekvizity: skutečné - prádelní hrnec, velikánská vařička
divadelní - obláčky, jiskřičky, brýle,
obláčky kouře, měkké I, kleboun,
značka ZÁKAZ ZASTAVENÍ, kapky-slzy,
nápis ČHEŇ, komín, telefon, počítač,
traktor, nákladní auto, osobní auto,
dětský kočárek, K, O, N, E, C - písmena

Kulisy: kopec s trávou a květinami, kruh s namalovanou silnicí /betonovou/, kruh s namalovanou silnicí /asfaltovou/, kruh s namalovanou silnicí /kočičí hlavy/, svět - zoměkoule s dvířky, devět kartonových čtverců s těmito obrázky: 1. zřícenina hradu, 2. krajina s vláčkem, 3. krajiny s telegrafními sloupy, 4., 5., 6., věž s hodinami, 7., 8., 9., výklad obchodu s botami. Kama.

G o n g

Alena x /Přijde na scénu s velikým prádelním hrncem, ve kterém má různé věci. Je vidět, že by ráda dětem něco vyprávěla, ale neví ještě přesně co. Sedne si, prohlíží věci v hrnci a přemýšlí./

Luděk x /Přijde, opře se o paravánek a zvědavě kouká na Alenu. Nechápe její počínání/: Co to děláš, prosím tě?

Alena /se vyrušeně hlédne a chce se hned zahloubat do přemýšlení, ale pak ji napadne, že by jí Luděk mohl pomoci a obrátí se k němu/: Vymýšlím si. Viš, nějakou docela novou pohádku pro děti.

Luděk /pochichuje/: S hrncem?

Alena: Proč ne? Už tu byla pohádka z kufru, pohádky z kapsáře, proč ne pohádka z hrnce?

Luděk /zčásti pochybovačně, zčásti vyzývavě kouká na Alenu lornou, který si udělal z plošné loutky prvního Ó/

Alena /vezme mu Ó z ruky/: Vidiš, proč ne pohádka o Ó?

Luděk: O...o...o... o čen?!

Alena: No přece o dvou Ó!

Luděk: To jsem zvědavý! /Ironicky/: Pohádka o dvou Ó: byl jednou jeden...

Alena /pohotově/pokračuje/: Byl jednou jeden vysokánský kopec /vytáhne zpod paravánku kopec "vzhůru nohama"/: vypadal jako převrácené U /obrátil ho správně a postaví na rampu/: a na tom kopci rostla zelená tráva, proto byl zelený.

Luděk /si neodpustí/: Ale byl taky žlutý, protože na něm rostly žluté pampelišky a byl taky červený, protože na něm rostly červené vlčí máky.

Alena /se nenechá vyvést z míry/: Tak to byl zelenožlutočervený kopec! Úplně dole na úpatí kopce žilo jedno smutné Ó. /Posadí první Ó, které držela v ruce na paravánek pod kopec. Ó okamžitě oživne - zespoda je už vodí loutkoherec - a začne žít svým vlastním životem./: Celé dny se jenom provalovalo v trávě...

řict Ó, ale vtom mu ujely nožičky a Ó si to řídilo s kopce dolů.

První Ó /narazí pod kopcem na druhé Ó, Luděk bouchne vareškou o hrnec a nad oběma Ó zavíří několik jisker.
Šek, jak se jim vyjiskří z nárazu v hlavě.

Druhé Ó: Nemůžete dávat pozor? Tady není žádná auto-
stráda!

Alena: Potom se Ó na sebe podívala a podívala se, jak jsou si podobná.

První Ó: Ale to mě těší, že jsem vás tu našla!

Druhé Ó: Potěšení je na mé straně! Vždyť vy jste šlovo
tak pěkné, jako já!

Luděk: Tak se Ó častovala podobnými zdvořilostmi, ale
pak si lehla vedle sebe a civěla do nebe.

Alena: Tak to nezkaz, to není žádná pohádka!

Luděk /se tedy sebere, pošouchne druhé Ó vareškou a
říká/: No tak začalo druhé Ó pobízet první:

Druhé Ó: Povídejte mi něco! Vy jste hodně cestovalo,
máte jistě spoustu zážitků...

První Ó: Ale to nestojí za řeč. Povídejte raději něco vy!

Luděk: A pak se dohodla, že si vlastně nemají o čem poví-
dat, protože celkem nic nezažila, nic neviděla, a
nikdy se neseznámila.

První Ó: Co budeme dělat?

Druhé Ó: Mám nápad. Půjdeme do světa!

Alena: A šla: kutálela se, valila, loudala jedne za
druhým jako dvě ebruče. /Ó pechodují na místě, po
obou stranách se objevují a dosadu ubíhají patáiky sil-
nice. Po chvíli se Ó začnou loudat a nakonec se úplně
sastaví./

Luděk: Janomže je nikde nepoháněl a tak byla za chvíli
neobrtaná a umavená, že se dál nešlo.

První Ó: Takhle do světa nikdy nedejdeme.

Luděk: To ne!

Alena /se rázně rozhodne/ Když půjdeme, tak dejdeme!

Mám auto /Vytáhne auto z hrnce a postaví ho na rampu/.

Luděk: Ale kola, kde máš kola?

Obě Ó: Od čeho jsme tu my?! /Seberou se a tlačí se pod auto na prázdná místa, místo kol. Alena je připevňuje./
 Luděk: Každé pořádné auto má čtyři kola! Jenom splašený mntgomerák má tři!

Alena: Copak jsou ta druhá dvě kola vidět? Tak vidíš!
 /Auto povyskočí, zamává výfukem a rozjede se. Na scéně se postupně objevují kartonové čtverce 1, 2, 3. Auto mezi nimi projíždí s veselým houkáním, zatímco Luděk s Alenou mluví/.

Alena: Ne a už to fičelo, drandilo, svištělo, hučelo a dráčelo. Ó si to hnalo stovkou do světa.

Luděk: Kolem nich se míhají stromy a patníky a kopečky...

Alena: ... a louky s telátky a ovečkami...

Luděk: ... A na jednou přesně za pět minut čtvrt na jedenačt dojedou Ó do světa.

/Papírové kartony naráz zmizí, objeví se svět-země-koule. Luděk na ni zaklepe vařečkou, v zeměkouli se otevrou dvířka, auto jimi projede dovnitř a vyjede na rampu./

Alena /sáhne do hrnce a vytáhne z něj dědečka; posadí ho na zeměkouli /: Na začátku světa sedí dědeček a povídá:

Dědeček: Kdopak to tu drandí a sviští a hučí?

První Ó /vyskočí zpod auta/: No přece já!

Druhé Ó /vyskočí za ním/: No přece my!

Alena: Dědeček kouká a kouká...

Luděk:... ale nevidí nikoho.

Děda: Kdepak mám své brýle?

Alena:... povídá dědeček a hledá je v kapse.

Luděk: Za uchem, pod vousy, v druhé kapse, v rukáve, v botách...

První Ó: To nic. My vám ty brýle, dědečku, uděláme.

Druhé Ó: Abyste nás viděl.

Luděk: Dodává druhé Ó...

Alena: ... protože mu je líto, že na ten nápad nepřišlo samo. /Vezme obě Ó, nenápadně je vymění za hotové brýle a připevní je dědovi na nos./: A dědeček je rád, kouká se, protože se může konečně zase koukat a prohlédnout si všechno kolem sebe.

Luděk /upevní na svou vařečku značku ZÁKAZ ZASTAVENÍ a podrží ji dědovi těsně před nosem/: Ale jak si tak prohlíží všechno kolem sebe, uvidí rovná před sebou značku ZÁKAZ ZASTAVENÍ.

Děda: Ale, ale, to nejde, auto, abys tady stálo, když je tady zákaz zastavení, na to jsou předpisy! To tě měli v autošcole už dávno naučit, že pod takovouhle značkou se stát nesmí. Tak se nastartuj a honem jeď, ať z toho nemáš polízanici!

Auto: No jo, dědečku, ale ještě jsem nevidělo ani jeden bourák, aby jezdil bez kol. A já, radši si všimnout, nemám ani jedno kolo. To je patálie. Při mě známá ta za chvíli bude dopravní strážník a zatkne mě a vsadí do vězení až zčernám.

Hodiny /ozve se bití hodin, na scéně se v jeho rytmu objeví čtvercový karton č.4 - věž s hodinami, pak ho překryje větší čtvercový karton č.5 a před něj se zase vynoří poslední karton č.6, největší, z věže se odloupnou hodiny a poskakují kolem auta/: My bychom mohly dělat přední kolo. Proč bychom nemohly běhat, když umíme dobře a přesně chodit? Jdeme už několik let na jednom místě.

Alena /přípevní hodiny pod auto/.

Luděk: Má to háček: čas poleť rychle dopředu.

Hodiny: Ale to se dá zase vyrovnat, až budeme stát. Dejme tomu, že bude pět hodin odpoledne už v poledne. Ale pak budeme zase pět hodin odpočívát, takže bude v pět hodin opravdových pět hodin.

Auto: Ale kde seženeme druhé kolo?

Alena /vezme Luděkovi značku ZÁKAZ ZASTAVENÍ a upevní ji na auto/: Tady!

Luděk: Jenomže to se pak auto nesmí nikdy zastavit, pořád bude muset ujíždět a ujíždět.

Obě Ó: O to nám přece jde, abychom se dostala co nejdál do světa, tak proč by mělo auto zastavovat?

Auto: Tak nasedat, dědečku! /Auto zahouká a rozjede se na místě. Luděk vezme veliké papírové kolo s namalovanou silnicí, roztočí ho kolem osy a nechá ubíhat pod autem na horním okraji paravánku. Alena mu pak podá

druhé a nakonec třetí kolo./

Alena: Auto drandí a ujíždí, jako kdyby bylo kradené. Napřed jelo po betonu, pak po asfaltu, jelo se jim báječně, ale pak přišly kočičí hlavy a hodiny se najednou zastavily.

Luděk: Asi byly možná málo natažené.

Hodiny /vyskočí zpod auta/: A my už dál nepůjdem ani nepoběžíme! Už jsme ukodrcané a běda. Takhle jsme si ten výlet nepředstavovaly! Už je na nás sedm hodin a co je noc, to je noc!

Alena: Ale co dopravní značka?

Děda: Porucha je porucha...

Alena: ... řekl dědeček a přemýšlel, že by měli mít náhradní kolo. Ani svou myšlenku neřekl nahlas, když tu se ozvalo Ó z vývěsního štítu nad obchodem:

Ó ze štítu /na scéně se objevují čtvercový karton č.7, překryje ho větší č.8 a ten ještě větší č.9 - výklad obchodu s botami s velkým nápisem BOTY/: Jak se tak na vás dívám, mohli byste nepotřebovat! /Zavrtí se Ó z nápisu/.

Děda: Copak o to, ale když ty patříš do nápisu!

Ó ze štítu: Jen klid, dědo! O dámskou a pánskou obuv jsem se nikdy přehnaně nezajímalo. Ani o vycházkovou a pracovní ne. /Seskočí se štítu a přiběhne k dědovi/

Alena /dř hodiny do auta a na místo kola připevní Ó ze štítu/: Až se teď hodiny taky trochu povoží, když se tak schvátily a startujeme!

T se štítu /začne se hýbat a natahovat směrem k autu/: Haló, prosím vás, vezměte mě s sebou! Ó je můj starý kamarád a já tu bez něho BTY prodávat nebudu! /Seskočí dolů a přiběhne k Ludkovi/.

Luděk: Vidiš, to je vlastně pravda. Ostatně si musíme vedu představit, že by někdo na tak malém městě kupoval BTY. Já sám bych se rozmyslel, abych takovou neznámou věc kompil.

Děda: Víš co, T? Pejď sem - můžeš nám dělat volant.

Stejně mě to už otravovalo jezdit pořád za nosem. T se štítu /skočí do auta na místo volantu a naparuje se/: Jsem volant, heč!

Alena: Najednou....

Luděk: ... začnou dědečkovi bubnovat na hlavu kapky.

Kap! Kap! /Sáhne do kapsy, vytáhne odtamtud hrst plošných kapek a pomalu je pouští dědovi na hlavu/

Děda: Co je to? Jasná obloha a prší? Škoda, že tu nemám svůj klobouk.

Alena: Dědečku, my vám ten klobouk uděláme, ozve se nad ním.

B a Y se štítu /plačtivě/: My vám uděláme ten nejkrásnější klobouk, jaký jste kdy viděl!

Alena: Dědečku, to neprší, to jen zbylá písmena plácí a vzdychají!

B a Y se štítu: Sám jste povídal, že by nikdo nekupoval BTY a kdo má kupovat B? Byla bychom tu docela zbytečná!

Alena: A písmena hupky hup, naskáčí dědečkovi na hlavu.

Luděk: Tohle má být klobouk?

Děda: Vypadám jako strašák do zelí. A bolí mě z nich hlava. Y je moc tvrdé, tlačí mě.

Alena: Tak to spravíme. Povaříme Y trochu v hrnci, snad změkne. /Vytáhne z hrnce pruh látky s namalovanými kamny, přehodí ho přes paraván - zároveň na druhé straně vysune za paravánem pokračování malovaného komína. Alena zatopí v kamnech: otevře dvířka a strčí do nich cedulku s nápisem OHĚŇ. Z komína začnou vystupovat obláčky kouře. Pak vezme hrnec, stoupne si na stoličku, hodí Y do hrnce, hrnec postaví na kanna./

Luděk /přinese si štafle, vyleze si na ně jako reportér, vařečku drží před sebou jako mikrofon/: Milí posluchači, právě sledujeme zajímavou událost - jak udělat z tvrdého Y měkké. Pozor: Alena právě zatopila v kamnech, dává na ně prádelní hrnec s tvrdým Y, pozor! voda se začíná vařit, vystupuje pára, momentě sám se pečívám, vážení posluchači, Y je ještě pořád tvrdé, je t

oprav-

du velice tvrdě Y. Pozor: ubíhá třicátá minuta našeho pokusu, stav je nezměněn, vážení posluchači, Y je stále ještě velice tvrdé. Poslechněte si tedy zatím zábavnou hudbu. /Ozve se rytmiická muzika - buď z magnetofonu, nebo může si i sám Luděk vytáhnout hřebek a něco řízného "zahrát". Během muziky se na scéně odehrává tanec obláček kouře. Alena zkouší vařečkou vytáhnout Y. Děda zvědavě nakukuje/.

Luděk: Vážení posluchači, hlásíme se vám opět po krátké přestávce: jsme svědky nového zajímavého pokusu - nevidím dobře - sláva - sláva! Ano, vážení posluchači, Y je už úplně měkké! A teď, dokud je ještě měkké, bere je Alena do ruky, trochu je povytahuje a nyní - ano, nyní pokládá za zapjatého ticha na měkké I B a posadí klobouk dědečkovi na hlavu.

Alena /po vytažení měkkého I vymění obě písmenka nenápadně za hotový klobouk a připevní ho dědovi na hlavu./

Luděk: Pokus se podařil, dědeček je v klobouku docela štramák.

Alena /zabálí pruh látky a kama schová zpátky do hrnce a chce odejít/: Tak a teď je všechno v pořádku, máme auto, máme dědu s brýlemi a kloboukem, Děda se může ~~rozjet~~ do světa - pohádka je vyřešená, můžeme končit.

Luděk /popadne auto a schová ho pod rampu/: Máme dědu, máme klobouk, máme auto - nemáme auto!

Alena: Tak nedělej schválnosti! Proč bychom neměli pohádku skenčit, když všechno dobře dopadlo?

Luděk: Všechno dobře dopadlo! - Nemáme auto, povídám ti to!

Alena /se rozhlédne, sáhne za paraván, vytáhne velký telefon/: Fakt! Nevadí! /Vytočí na telefonní číslo a volá/: Halo! Halo! Informace? Prosím vás, můžete mi říci, kam se nám ztratilo auto z pohádky o dvou Ó? Ano... ano. Co říkáte? Vyhrálo právě závody pohádkových aut? První místo, říkáte? No tohle! Halo... že je na cestě k nám? Ano, děkuji,

děkuji. Slyšeli jste to? /Poleží telefon a ten se
stratí pod rampu/.

Luděk: To je i na pohádku trochu moc. Koukej - dědeč-
kovi se z toho točí hlava! /Otáčí dědečkovu hlavou./

Hodiny /křičí z příjíždějícího auta/: Byly jsme první!

Alena: Hlásí hodiny, které - koukejme se - už zase
dělají přední kolo.

Hodiny: Vyhrály jsme! V životě jsme tak rychle neutí-
kaly. A ještě k tomu pospátku!

Alena: Dědečku, tak už se vzpomávejte! Dědečku?!!

Luděk /zastaví dědečkovu hlavu tak, že má obličej obrá-
ceně - vousy tvoří nyní vlasy, brada je holá - skrátk-
a loutka dědečka se změnila v mladíka/: Tak - a dě-
deček se nám proměnil v docela mladého strejdu!

Hodiny: To je hotovka! Taky jsme uběhly nějak 263 ti-
síc hodin nazpátek!

Luděk: 263 tisíc hodin - to je... to bude...

Alena /se na něho výměnně dívá/

Luděk: To je... to bude... /najednou dostane nápad,
vytáhne zpod paravánku počítac, natuká si čísla.
Ozve se zvenek, Luděk vezme sluchátko - počítac je
totiž telefon z druhé strany - ozve se hlas, stále
opakující /třicet let, třicet let... Luděk zavěsí,
počítac se stratí./ Třicet let /Děda nám omládnul
o třicet let!

Strejda: No vy jste to se mnou vyměnili!

Alena: ... řekl vyjovený strejda...

Strejda: No že bych nebyl rád, ale co bude s mou penzí,
vážením? Z čeho budu teď žít? Copak mi někdo uzná
nárok na penzi?

Luděk: Těžko. Nikdo vám nebude věřit, že jste děda,
když nejste.

Alena: No to jsem zvědavá, co s tím teď uděláme. Když
se kouknou na dědu - vlastně na strejdu, vidím, že jsme
v koncích!

Luděk: Ale nejdeme, Strejda najednou vyskočí, bouchne
se do čela a volá:

Strejda: Mám nápad! Já tu penzi vůbec nepotřebuji. Já se můžu uživit sám. Zařídím si benzinovou pumpu a budu prodávat benzin...

Luděk: ... a olej a náhradní součástky...

Strejda: ... a svíčky...

Luděk: ... a stlačený vzduch...

Strejda: ... a naftu a po pracovní době se budu projíždět v autě. /Jenom nesmím nechat běžet hodiny místo kola. /Na paravánku se během jejich řeči objeví benzinová pumpa, která se pomalu skládá několika částí k sobě: vršek jí udělá obrácená značka ZÁKAZ ZASTAVENÍ, na něj skočí B jako značka benzínu. Hodiny vyskočí na pumpu jako počítač benzínu. Pumpa začne fungovat: hadice po stranách se pohybují jako ruce - přivolávají kolemjdoucí auta, natáčejí jim benzin a posílají je dál./

Alena /vezme strejdu do náruči/: Nezapomeňte se stavit u naší pumpy, až pojedete někdy kolem, děti! Strejda vás rád obslouží! /Odejde se strejdou do zákulisí za Luděkem, pumpa obslouží poslední auta: začíná velkým nákladním, pokračuje přes osobní a skončí u dětského kočárku; nakonec vytáhne zpod paravánku jedno po druhém písmeno KONEC, přehodí je přes rampu, ukloní se a po úderu gongu všechno zmizí naráz za paravánkem./

